

Movitz

Movitz nr. 33, juli 2012

Svenska Hornsällskapetets medlemstidning

NORRLAND TAR ÖVER

INNEHÅLL

- 3 Ordföranden har ordet
- 4 Samtal med Chris Parkes
- 6 Det kixfria hornet
- 8 På tur till storstan
- 10 Två kvintetter - två hornister
- 14 Ny i redaktionen
- 15 Wien bleibt Wien
- 16 Horndag i Älvsbyn

Vet du att SHS skickar ut ett NYHETSBRÄV per mail? Skicka e-postadress till helena@svenskahorn.se, så missar du inget.

BLI MEDLEM!

Är du inte redan medlem, eller känner du någon som borde vara det? Läs om våra aktuella medlemsförmåner och avgifter på www.svenskahorn.se eller kontakta någon i styrelsen.

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Helena Sandström
helena@svenskahorn.se

LEDAMOT

Börje Andersson
borje@svenskahorn.se

KASSÖR

Annamia Larsson
annamia@svenskahorn.se

SUPPLEANT

Anton Laitila
anton@svenskahorn.se

SEKRETERARE

Emma Wahlström
emma@svenskahorn.se

SUPPLEANT

P-O Winberg
p-o@svenskahorn.se

LEDAMOT

Orvar Johansson
orvar@svenskahorn.se

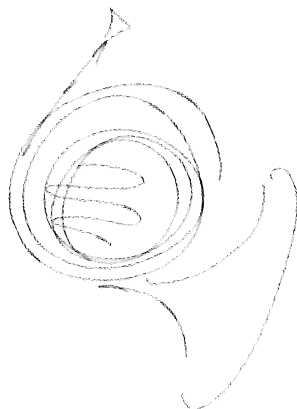
UTGIVARE

Svenska Hornsällskapet

TRYCKERI

Litorapid AB, Göteborg

ISSN 1104-8700

TIDNINGSGRUPP

REDAKTÖR

Eva-Tea Lundberg
evatea@svenskahorn.se

LAYOUT

Anita Andersson
a.anita@telia.com

MEDARBETARE

Eileen Thormodsen
eileen@svenskahorn.se

Ulrik Bylander

ulrik@svenskahorn.se

Micaela Hoppe

micaela@svenskahorn.se

Jonatan Olofzon

jonatan@svenskahorn.se

WEBMASTER

Thomas Lindgren
webmaster@svenskahorn.se

Hej kära hornvänner!

Sommaren har gjort sitt intåg och det är så skönt att vi äntligen får njuta av solen och värmen igen. Sitter i solen och spretar med mina bara tår och funderar över vad alla ni gör i sommar. Det fanns många roliga kurser att gå i sommar och i år är det återigen dags för Nordiska hornsymposiet. Självt hade jag gärna anmält mig till flera av de kurser som bjuds denna sommar. Det var många som lockade.

Vi skickade ut en lista över de kurser vi känner till via mejl tillsammans med vårt nyhetsbrev tidigare i år. Vi såg att det fortfarande är många som inte har anmält sin e-postadress. Passa gärna på att skriva dit e-postadressen när ni betalar in medlemsavgiften. Det går också bra att mejla er e-postadress till någon i styrelsen så för vi in den i medlemslistan. Det finns ett löfte från tidigare årsmöte att e-postlistan inte ska vara officiell utan bara är en intern lista som endast kan användas för Svenska Hornsällskapets utskick.

Svenska Hornsällskapet har ju bytt styrelse och vi är nu en norrlandsbaserad styrelse. Den nya styrelsen består av en bra blandning av olika hornister och vi finns utspridda längs norrlandskusten från Gävle i söder till Luleå i norr. Vi hade turen att få behålla Annamia, hornist i Gävle, som kassör. Som sekreterare har vi Emma som studerar på musikhögskolan i Piteå. Som ledamöter har vi Orvar, hornist på Norrlandsoperan i Umeå och Börje som är musiklektör, brasslärare, blåsorkesterledare i Älvsbyn, Vidsel och Norrfjärden. Som suppleanter har vi P-O, hornist på Norrlandsoperan samt Anton, som spelar horn och läser på Luleå tekniska universitet i Luleå. Självt är jag hornist i själ och hjärta oavsett vad jag sysslar med och har gått musikhögskolan på Ingesund. Har arbetat som musiklektör och även frilansat lite, spelar fortfarande horn men har den senaste tiden arbetat mest i databranschen. Jag sjunger även i Norrlandsoperans kör och har precis börjat skriva lite låtar. Musik kan jag inte vara utan så kanske byter jag bort datorerna mot musikvärlden igen, vem vet?

Den avgående styrelsen med Sofia i spetsen har gjort ett fantastiskt arbete och vi vill passa på att tacka dem så mycket. Vi hoppas kunna axla den manteln och göra något riktigt bra under våra tre år som styrelse. Vårt första stora uppdrag blir att arrangera nästa årsmöte och det har vi

tänkt ha i Kiruna. Vi hade ett årsmöte där förra gången vi hade styrelsen i Norrland och det var mycket uppskattat. Vi ordnade då bland annat ett besök i gruvan och ett besök i Jukkasjärvi ishotell där en kvartett spelade i iskyrkan och vi tänkte försöka ordna något liknande denna gång. Vi funderar även på om vi kan ordna så att man kan provköra skoter eller åka renrajd men allt är bara skisser än så länge. Ishotellet är ett fascinerande ställe. Kolla gärna in det på <http://www.icehotel.com/>. Till Kiruna tar man sig enklast med flyg eller tåg. En avståndstabell visar att det är ca 125 mil från Stockholm och 185 mil från Malmö till Kiruna så det är lite drygt att köra. Planerna för årsmötet pågår men vi har i dagsläget inte spikat datum. Det ser dock ut att landa på någon av de tre första helgerna i februari. Vi återkommer med mer information om det via mejl så fort vi har bestämt oss. Kom ihåg att ange er mejladress om ni vill få information den vägen. Det kommer förstås mer information om det även i nästa nummer av tidningen och via hemsidan. 2014 är Umeå kulturhuvudstad så det årsmötet hade vi tänkt lägga i Umeå om det ryms bland annat som planeras i Umeå för det året. 2015 är det dags för oss att lämna över till nästa styrelse och det årsmötet håller vi troligen i Stockholm.

Vi i nya styrelsen vill under vår tid på olika sätt arbeta för att utveckla och bredda hornspelet i Sverige och våra medlemmar är vår främsta resurs i det arbetet. Era idéer, feedback, funderingar och förslag är oerhört värdefulla för oss. Det är ca en timme med flyg från vår huvudstad till godtycklig stad i Norrland men ibland kan det avståndet kännas längre så ring eller hör av er på annat sätt. Berätta vad som händer där ni bor, dela med er av era bra idéer, information om workshops och konserter, eller bara ring eller skriv några rader och berätta om era funderingar.

Till sist vill jag dela med mig av något som jag hörde på radion igår när jag satt och körde bil längs den vackra norrlandskusten. I Sverige säger vi ofta att "tiden går". I Indien säger man istället att "tiden kommer". Det är ju precis det den gör. Visst är det en vacker tanke. Så ta vara på den tid som kommer, andas lugnt, ta på dig löparskorna och spring en tur, stanna till och lyssna på fågelsången eller lägg dig i hängmattan, blunda och njut av värmen, den ljumma brisen och sommarens alla dofter.

Varma sommarhälsningar från eder ordförande
Helena Sandström

Samtal med Chris Parkes

Chris Parkes berättar om sig själv och om jobbet som förste hornist i Sveriges Radios Symfoniorkester.

Hej Chris! Berätta lite om dig själv!

"Jag kommer från Yorkshire i norra England. Jag växte upp med musik omkring mig. Min pappa, Major Peter Parkes, var en mycket framgångsrik brassbandsdirigent, så jag spenderade en stor del av min barndom på tävlingar och konserter tillsammans med honom, min bror och min mamma. Så det var inte konstigt att jag började att spela kornett. Jag bytte till althorn när jag var runt åtta, och spelade så småningom med band som the National Youth Brass Band of Great Britain och the Grimethorpe Colliery Band. Jag bytte inte till valthorn förrän jag var femton år. När jag var sexton började Chetham's School of Music där jag gick för Lizzie Davis. Samtidigt spelade jag i the National Youth Orchestra. Senare började jag vid Guildhall School of Music and Drama där jag studerade för Hugh Seenan och senare också för Richard Bissill och Jeff Bryant.

Under mitt sista år på Guildhall prövades jag som tredjehornist i the London Philharmonic Orchestra, där Richard Bissill och den legendariske Nick Busch spelade första horn. Jag fick jobbet och tillbringade härliga fyra och ett halvt år där innan jag blev solohornist i the Royal Philharmonic Orchestra. Det var en speciell känsla, eftersom så många fantastiska musiker, inklusive Dennis Brain och Alan Civil, hade innehaft den befattningen innan! Jag tillbringade två år i RPO innan jag kom till Sverige."

Varför valde du att komma hit, och hur upplever du Sverige och svenska orkestrar? Vad saknar du hemifrån?

"Det var tufft att ta beslutet att flytta till Sverige. Allting gick bra för mig i London och jag hade jobbat hårt för att ta mig dit jag var. Det var utmattande men jag älskade det! Men så blev min svenska flickvän Emilie erbjuden ett jobb på Kungliga Operan här i Stockholm. Vi upptäckte att det fanns en ledig solohorn tjänst i radioorkesteren, och jag tyckte att det var värt att undersöka om jag skulle gilla jobbet. Det gjorde jag! Orkesteren är väldigt bra och jag älskar den energi de ger varje projekt. Så allt fungerade så bra att vi var tvungna att göra ett försök. Det tog ett tag innan jag hade vant mig vid att arbeta mindre, och som en konsekvens av detta var jag tvungen att hitta på någonting att göra på min nya fritid. Så jag har börjat

cykla, springa och spela fotboll. Och försöker att tänka ut nya kreativa musikaliska projekt som jag skulle vilja göra. Som tur är kan jag fortfarande jobba i London och göra saker jag vill göra där. Jag spelar fortfarande med min kvintett Fine Arts Brass, och i the John Wilson Orchestra, som specialiserat sig på filmmusik i MGM-stil. Jag har också turen att få spela in en del kommersiella skivor och soundtrack till filmer. Jag spelar också med några av Londons orkestrar, så jag hinner inte sakna dem! London har enormt mycket talang på alla instrument inklusive hornet, så jag är stolt över att varit en del av denna fantastiska tradition."

Vad har du för tankar om sound och sektionsspel, om man jämför Storbritannien och Skandinavien? Har du några tankar om munstycken och hornmodeller?

"Jag har inte känt några särskilda problem med att anpassa mig till det svenska hornsoundet eller stilen. Jag låter förmodligen lite annorlunda, men Londons spelstil med stora instrument har börjat att komma hit under senare år. Jag älskar fortfarande den expansiva stilen som Londons orkestrar har och jag försöker att upprätthålla den nivån på energin och riktningen i allt jag spelar, men jag tror inte att det är så stor skillnad från någon annanstans. Jag vet inte så mycket om munstycken, är jag rädd! De flesta i London använder Paxman-Halstead-Chidells munstycken, vilka tillverkas i ett oräkneligt antal storlekar. Det jag spelar på är rätt vanligt där, men jag har av någon anledning inte haft tid att jämföra det med vad folk spelar på här! Den skandinaviska brasstraditionen är berömd. Men jag tycker att det verkar som att medan brasset följer brittisk eller amerikansk tradition är hornens spelstil mer lik den tyska. Fast dessa skillnader är mycket mindre än de var för trettio år sedan!

Jag hade sådan tur som fick vara del av LPO:s sektion med två förstehornister av världsklass. De var också sektionsledare av världsklass, på olika sätt. Nick var en inspirerande musiker som med en enda fras kunde lyfta alla till en högre nivå i framförandet. Richard var den bästa sektionsledare jag har stött på. Han ledde på ett sätt som är svårt att efterhärma. Hans förståelse för musiken och stilen gjorde att vi alla visste exakt när och hur vi skulle spela, men utan att han behövde säga mycket alls. Han spelade perfekt varje dag så att vi med lätthet kunde sluta upp bakom honom! Jag tycker att sektionsspelet

är det mest tillfredsställande med jobbet, och ju mer kollektiv energi sektionen har, desto enklare är det för den som spelar första horn att spela de riktigt svåra bitarna. Det är därför jag föredrar "förste hornist" framför "solohornist", då vi alltid måste vara en del av sektionen."

Har du några råd till unga hornister? Var de ska studera, vad de ska öva på och hur de ska tänka?

"Mitt råd till unga hornister är att du gör dig själv en stor tjänst om du är en "nörd"! Jag tillbringade mer tid med att lyssna på cd-skivor, gå på konserter och försöka att kopiera det jag gillade i andras spel än att öva på Maxime-Alphonseetyder och *Villanelle*. Det finns ingen större poäng i att öva på någonting utan en tydlig musikalisk idé du vill projicera. Om det var upp till mig skulle Spotify bannlysas så att vi var tvungna att leta

efter inspelningar vi visste att vi gillade, inte bara de som finns gratis på internet (med reklam!).

Mitt andra råd skulle vara att sjunga! Eller åtminstone spela som om vi sjöng. Att ta bort hornet, vilket är väldigt svårt, och ersätta det med det mest naturliga, den mänskliga rösten, är ett fantastiskt sätt att förstå musik, och det hjälper oss med rytm, andning, frasering och intonation. Jag lovar!

Angående var man ska studera tror jag att det spelar mindre roll än din inställning till att spela horn. Den som har en passion för musik och är hornnörd har vanligtvis ett ganska gott utgångsläge. Att hitta en lärare som inspirerar dig och finner den mest passande riktningen för dig är också viktigt, förstås. Har läraren fått fram bra hornister tidigare är det en rätt pålitlig indikation på att du kommer att få utlopp för din potential."

Eva-Tea Lundberg

Dan Hjalmarsson på Operan i Göteborg kommer att få ett stipendium den 18 augusti. Stipendiet kommer att överlämnas mellan 12.00 och 12.30 i Göteborgsoperans foajé. Det vore trevligt om så många hornister som möjligt kunde vara med och spela hornensemble i samband med detta.

Jag har tagit på mig att vara kontaktperson. De som kommer till Göteborg den dagen kan mejla mig innan, så jag vet ungefär hur många vi blir.

Britt-Marie Jonsson
brittmarie118@gmail.com

TILLFÄLLE!

Till salu: Holton H 179 valthorn med specialsydd läderväska. 18.000:-

Till högstbjudande (minimum 2.000:-) 65 Horn-LP, därav 21 med Mozarts konserter, 12 med Dennis Brain (+ 4 78:or, bl a hornkvintetten på Decca 1943), 27 CD (bl a 11 med Mozarts hornkonserter). Samtliga är i nyskick (många ospelade).

Björn Englund
Carl Malmstens väg 12, 2 tr
170 73 SOLNA

070-49 23 570
adrian.englund@hotmail.com

Det kixfria hornet

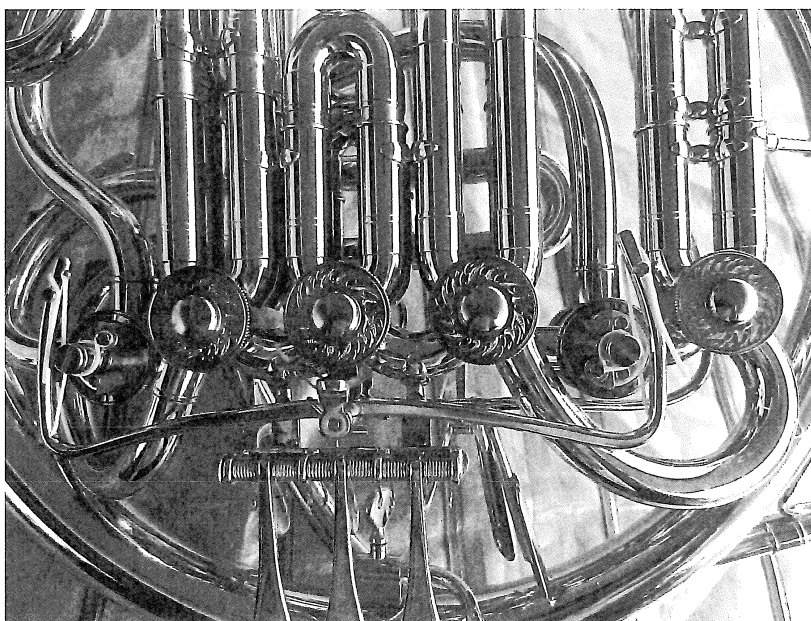
Nej men snälla nån, inte finns det väl ett kixfritt horn säger Ni. Nej, det trodde inte jag heller och några garantier kan inte lämnas, men det jag nu kommit över är så gott som perfekt i alla avseenden, även avseende kixfriheten. Sannerligen en innovation!

Jag tar det från början. F.d. brasspedagog med horn som huvudinstrument och diverse andra mässingsinstrument på repertoaren. Har spelat mycket kammarmusik och orkestermusik på horn. Förstod efter ett antal år hur hornister har det. Inte så lätt. "Nu när mitt solo börjar på f2, tänk om det snurrar till på första tonen, då är resten kört". Ett inre resonemang inför en vanlig konsert, och det kan gälla enklare toner än f2, d2 t. ex.

Känns tankarna igen? Hornet är ett motsträvt instrument, eftersom man valt b-hornet som standard för alla de andra instrumenten. En kompromiss med ett avsevärt omfång. Tidigare standarden f-hornet var ännu svårare. Detta enligt framlidne stjärnhornisten Ingbert Michelsen i Köpenhamn, solohornist i Danska Radions Symfoniorkester i 35 år. Han visste vad han talade om. (Var även snickare på fritiden och skulle en kväll spela Strauss första hornkonsert i radion. Lyckades dock såga sig i vänster pekfinger under dagen, varför han istället använde lång-ring-och lillfinger att spela med. En särdeles prestation).

Jag har vid kurser träffat en hornistkollega, som uppvisat en avsevärd precision i sitt spel och tackat sin lyckliga stjärna för det horn som hon lyckas åstadkomma detta på. Det är ett trippelhorn från Alexander, stort och tungt förstås men med den obestridliga fördelen att kunna koppla in höga f-hornet på översta oktaven, vilket ger en avsevärt förbättrad träffsäkerhet. Dock måste man enligt henne arbeta ordentligt på höga f-hornet, eftersom tonkvaliteten på den sidan inte är så bra från början.

Detta vore något för mig har jag alltid tänkt. Vem behöver inte högre träffsäkerhet, speciellt om man inte utövar hornspel som professionell, utan har flera andra instrument att öva på dessutom. Tog slutligen fatt i problemet och rekvirerade ett Dürk-horn från Tysklandsfabriken, trippelvarianten. Dürk hade fått högsta betyg från en annan hornistbekant till mig. Jag provade denna stora tunga pjäs och lyckades inte få tonerna på

höga f-hornet att stämma, någon var för låg och annan alltför hög, kunde inte justera dem så det blev acceptabelt. Hornet gick i retur.

Så hörde jag talas om firman Engelbert Schmid i södra Tyskland. Fin hemsida med många vackra instrument. Jag kontaktade Meister själv per mejl. Det visade sig att Schmid varit solohornist i Berliner Philharmoniker i många år, men sadlat om och lärt sig bygga horn. Han gillade inte Alexander-hornet, som var högsta mode i många länder i Europa. Vi diskuterade trippelhorn och han rekommenderade mig att beställa ett b-horn med högt ess-horn istället för trippel med högt f-horn. Den varianten hade han själv uppfunnit och ansåg den klart överlägsen höga f-hornet. Jag tvekade lite, beställer man måste man nog köpa tänkte jag, men han försäkrade mig att så inte var fallet. Beställ och kom och prova skrev han, inget köptvång, men det är mindre än 1% av beställda horn som inte köps. Det lät ju betryggande.

Jag beställde och åkte till München på sommaren, för vidare befordran till Mindelzell, en liten idyllisk ort åtta mil från storstaden, behandigt med tåg. Sekreteraren hämtade vid stationen. Schmid har en nobel byggnad med stor verkstad i undervåningen och en formidabel konsertsal på andra våningen. Berättade att hornisterna från Chigago Symphony varit där och provat hans horn, samtliga köpte. Sen återkom de med jämna mellanrum och spelade konsert i hans konsertsal.

Där fick jag sitta och prova det horn jag beställt, och sannerligen, nog var det fantastiskt enkelt att spela alla toner och få dem att klinga. Tonkvaliteten på höga ess-hornet är ännu finare och öppnare än den på b-hornsdelens. Allt sitter som en smäck. I avsaknad av f-horn spelas lilla c med 13 grepp, h med 123. Det stämmer trots det väldigt fint. Lilla g spelas på 12 grepp

på ess-hornet och fissa med 23. Går även att spela på b-sidan konventionellt, stämmer fint. Dessutom finns en stoppventil.

Det som är svårt i början är att fingersättningen inte stämmer överens mellan de två sidorna förstås, g2 spelas med 12 på ess-hornet, fissa på 23, c2 med 1, d2 dock med 12. Klingande ess är ju grundtonen i naturtonsserien och kopplar man in den sidan så blir det de vanliga greppen från noterat b och uppåt.

Även det låga registret har fin stor klang på ess-sidan: stora G t. ex. på 12-grepp klingar fint (betänk solot i slutet på variationssatsen i Schuberts Oktett).

Att tillverka ett högt ess-horn är enligt min åsikt genialiskt, tänk så många hornkonserter och kammarmusikverk som går

i ess-dur. Man behöver inte alls använda ess-hornssidan hela tiden utan i vissa lägen. På ess-hornet känner man sig stensäker i tvåstrukna oktaven.

Det slutade förstås med att jag köpte hornet, mitt käraste instrument idag och dessutom det vackraste. Det var inte så billigt, något dyrare än Alexanders trippelhorn, men värt vartenda öre! Ett horn som jag unnar alla hornister som med ruelse ser fram mot nästa konsert och soloinpass. Det är för mig ett passerat stadium! En önskedröm har blivit uppfylld!

Eva Aronson
Brasspedagog i Halmstad

“Sista måltiden”

På tur till storstan

En kall, vacker morgon den fjärde mars satte jag mig på bussen i Gävle för att resa till Stockholm. Vi hade haft konsert med Gävle symfoniorkesters brass kvällen innan men jag ville gärna vara med på söndagens program av Svenska Hornsällskapets årsmöteshelg.

När jag kom till Musikhögskolan i huvudstaden var det fortfarande tidigt, och kallt, så jag var glad för att någon dök upp och kunde låsa upp dörren in till aulan. Jag visste inte riktigt vad som skulle hända, men jag hade hört att om jag ville vara med i hornkören så kunde jag även gå på konserten som skulle avsluta helgen.

Under tiden jag värmdde upp började fler hornister dyka upp och så även Petter Carlsson som skulle leda hornkören. Till sist var vi nog runt femtio hornister på scenen och de allra flesta var väldigt unga. Vi delade upp oss i två körer, en på var sida scenen och så satte Petter igång att värma upp oss. Han pratade om hur viktigt det är att lyssna när man spelar och så skulle vi spela på gehör. Petter ställde sig så att vi inte såg hans fingrar

och spelade en slinga som vi skulle härma. Efter några försök lät det mycket bra. Sedan övade vi på hornkörerna som Petter hade arrangerat och även det lät mycket bra trots att vi var så många.

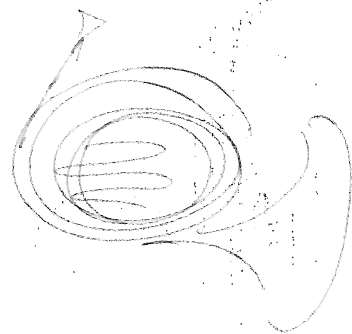
Efter repetitionen kunde jag lyssna på masterclass ledd av Jukka Harju. Det var intressant att höra de unga studenterna och att höra vad han sa till dem. Vid lunchen träffade jag många gamla vänner och flera av dem som har vikarierat i Gävle i olika omgångar.

Så begav jag mig till Musikaliska där konserten skulle äga rum. De två hornköreerna intog balkongerna på var sida om salen och så övade vi en liten stund för att se om det skulle fungera. Vi inledde hela konserten och sedan kunde jag snabbt ta mig ned i salen för att avnjuta resten av konserten med Arméns Musikkår och solisterna Annamia Larsson och Markus Maskuniitty.

Först fick vi höra *Wind Layers* av Rolf Martinsson och sedan uruppförandet av Andrea Tarrodis *Ekon över Kongahälla* för

Jukka Harju, Rolf Bengtsson och Annamia Larsson

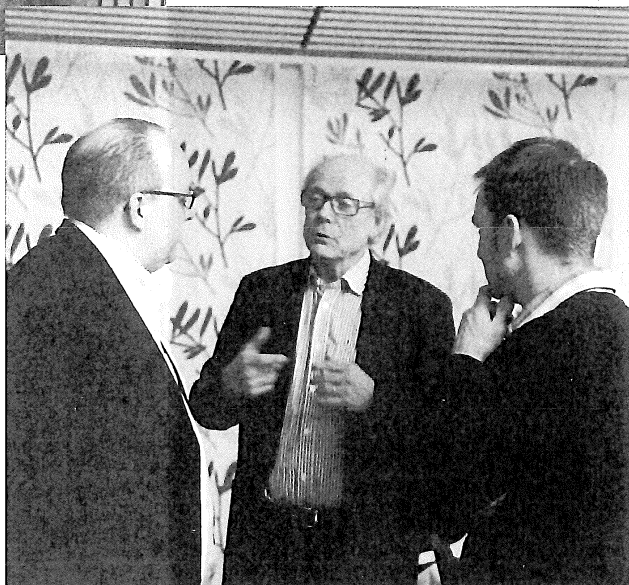

två horn och blåsorkester, ett beställningsverk från Svenska Hornsällskapet. Det var ett mycket spännande stycke där de två solisterna stod på var sin balkong och svarade varandra med toner. Det var mycket suggestivt och meditativt och ett tag flöt jag bort i klangerna.

Efter paus spelade Arméns Musikkår Percy Graingers *Lincolnshire Posy*, där han har använt sig av sjömannsånger och folkmusik. Konserten avslutades med *Riverdance* av Bill Whelan. Sedan var det dax för mig att bege mig tillbaka till Stockholm Central och ta bussen tillbaka till Gävle.

Text: Eileen Thormodsen, Landsortshornist i Gävle
Foto: Lars Westergren

Vinnare

Två kvintetter - två hornister

Movitz har intervjuat två hornister, som båda spelar i brasskvintett. Johan Innab Tiger, som är relativt ny i Jönköpingsensemblen John Bauer Brass (JBB), och Lennart Stevensson, som har varit hornist i Linnékvintetten i Uppsala i över 25 år. Hur ser deras musikervardag ut och vilka tankar har de kring hornistrollen i en kammarensemble?

Johan Innab Tiger

Hur började du spela horn?

”Jag började spela horn i tredje klass i Ånge Musikskola och fortsatte och trivdes bra med det och gick vidare till estetisk linje i Östersund där jag kanske breddade mig lite från huvudspåret och spelade en hel del trumpet och lite trombon, folkmusik och jazz. Jag var inte fast inställd på att bli orkestermusiker och kände just ingen sådan heller, men det var det här som jag tyckte mest om att hålla på med.

Sen gick jag på Ingesund ett år för Lisa Ford (och fick lära mig upptäcka F-hornsdelen av hornet) och gjorde lumpen i Arméns Musikkår innan jag kom in på Musikhögskolan i Malmö där jag hade Henrik Halén som huvudlärare. Jag trivdes bra och utvecklades snabbt med Henrik som lärare och i det klimat som fanns på skolan med många andra duktiga och engagerade lärare. Det roliga är att jag spelade otroligt mycket blåskvintett och träblåsensemble i alla möjliga former under Asger Svendsens ledning men någon brasskvintett hade jag knappt spelat alls när jag sedan började i John Bauer Brass...”

Var jobbar du nu?

”Jag jobbar på Smålands Musik & Teater i Jönköping, vilket betyder att jag spelar i Jönköpings Sinfonietta, som är en liten orkester med 27 musiker, och i brasskvintetten John Bauer Brass. Vi är en länsorganisation så förutom i Jönköping spelar vi också runt om i hela länet, och också utanför länet förstås. Vi har nu jobbat ett halvår i vårt nybyggda konserthus Spira, som invigdes i november 2011. Det är en fantastisk konsertsal med fin akustik. Jag fick jobb här när jag fortfarande gick på skolan i Malmö. Hösten 2008 började jag i sinfoniettan på deltid och ett år senare utökades det med brasskvintett för min del. Det är roligt och lyxigt att ha ett varierat jobb där man får spela både orkester- och kammarmusik! Vår verksamhet är ju indelad i olika veckor så vissa veckor kör vi med brassen och andra med sinfoniettan. Det kan vara symfoniseriekonserter,

barnkonserter, caféserien, där vi gör tio konserter på två veckor runtom i länet, sommarkonserter i kyrkor, samarbeten av olika slag... En typisk arbetsvecka är tisdag eller onsdag till söndag, vi jobbar mycket på helgerna.”

Hur länge har kvintetten funnits?

”Vi hade faktiskt vår tjugoförårsjubileumskoncert med JBB nu i mars inför ett fullsatt konserthus! Men det har funnits en brasskvintett här även innan JBB bildades. Vår tubaist Yngve Nordström var den som var här först och han har nog också varit den starkaste drivkraften. På 'den gamla tiden' fanns det en gammal militärhornist här, som inte hade mer än en kvints omfång, har jag fått höra! Han ersattes av Per Wilhelmsson, som också var hornist i JBB innan jag kom. Per spelar nu andrahorn i sinfoniettan. Sen kom trumpetaren Fredrik Ljungberg och i den vevan började de kalla sig John Bauer Brass. Nu sitter Fredrik på provtjänst i Helsingborg så snart får vi kanske leta efter en ny trumpetare. Efterhand tillkom också vår trombonist Klas-Henrik Djärf och trumpetare Magnus Jonsson.”

Hur arbetar ni i kvintetten?

”Vi har mellan en tredjedel och halva arbetstiden vikt för JBB. Det beror på hur mycket vi gör med sinfoniettan. Ibland är det längre sjuk, ibland veckor och dagar här och där. Vi repar så ofta vi kommer åt och det finns alltid grejer att repa inför och vi ser till att förnya repertoaren för att hålla det intressant. När vi har repdag kör vi oftast från tio till ett med kort kaffepaus om det inte finns andra behov. Det blir mest effektivt och man har ork kvar till att titta på stämmor enskilt också. Ett brasskvintettrep blir ju mycket tyngre och intensivare eftersom man inte har så mycket paus i noterna och inte behöver sitta och vänta på att stråket ska ta sina ställen. Vi brukar alltid börja med en skala som vi kör ett par gånger i olika varianter för att komma igång och hitta en gemensam intonation och gemensam tanke, en tonart per dag. Bb-dur måndag, H-dur tisdag, C-dur onsdag...”

John Bauer Brass

Vem letar repertoar?

”Det gör vi allihop. Vi beställer en del arrangemang och stycken som blir direkt skrivna för oss, och vi tittar till exempel på om andra brasskvintetter spelar något roligt. Annars får man beställa från olika företag och internetsidor men det blir ju alltid en chansning. Köper man fyra stycken och hittar ett som är bra får man vara nöjd! Vi sitter på mycket noter som vi aldrig kommer att spela. Brasskvintetten som ensembleform är ju väldigt ung och saknar stor klassisk repertoar. Malcolm Arnold skrev sin brasskvintett i tre satser 1961 (som vi ofta spelar) och därefter började fler skriva för den sättningen, men det finns inte jättemycket originalmusik. I alla fall inte så mycket bra originalmusik! Vi spelar mycket arrangemang med renässansmusik, klassisk musik, opera, dixieland och visor och vi jobbar mycket med utantillspel med koreografi och har gjort så länge. Föregångare här är ju förstås Canadian Brass.”

Hur ser du på hornets roll i kvintetten?

”Jag spelar på Alexander 103. Hornets roll är väl både att

fylla ut lite i mitten och ibland ha små solon och motmelodier. Eftersom det är mycket arrangerad musik råkar man ibland ut för stämmor som kan vara väldigt ’ohornistiska’. Det som kändes mest ovant för mig var hur mycket snabba fraser man spelar, som till exempel när man lägger de snabba stråkfigurerna i början på uverturen till Figaros bröllop i horn och tuba!

Vi sitter i en halvcirkel med trumpeterna ytterst och tuban i mitten, med hornet till höger om tuban från scenen sett. Jag tror det är den allra vanligaste placeringen för brasskvintett. Problemet som hornist är ju att du spelar bakåt medan de andra spelar framåt vilket kan göra, lite beroende på vilken lokal man är i, att hornet låter både lite svagare och unset sent eller mindre distinkt. Ibland behöver vi sätta en skiva eller skärm för ljudet att studsas mot snett bakom mig. Sen behöver man ju kunna spela starkt och för att matcha upp ändå mot de andra, men jag har rätt bra spett så det går fint!”

Hur utformar ni en konsert?

”Vår tubaist Yngve är ensembleledare och har extra betalt för

det. Han fungerar som kontaktperson och producent och bokar konserter och gör vår planering. När det gäller det musikaliska däremot: hur och vad vi ska spela, bestämmer vi alla tillsammans (så kallad polsk riksdag!). Det kan vara känsligt att kommentera varandras spel allt för mycket och det är svårt att ha en helhetsbild av hur det låter ut, men det fungerar oftast bra och vi blir inte alltför lessa på varandra. Man får vara villig att kompromissa.

Vi brukar se till att vi har en bra mix av lugnt och snabbt och olika stilar. Vi pratar mellan styckena alla fem. Det blir mer personligt även om det finns tryckta program och det är en nödvändig vila för läpparna. Just nu ser konsertprogrammet ut så här: Vi börjar utantill med uverturen till Figaros bröllop där vi har koreografi också, för att sen ta fram notställen och spela Malcolm Arnold, Jan Bach *Foliations* och tre Gershwinpreludier. Efter paus Piazzollas *Libertango* och Alfvéns *Vallflickans dans* med virtuost trumpetsolo. Sen blir det utantillspel igen med koreografi. Andrasatsen från en violinkonsert av Bach och *Rondo alla Turca*. Sen avslutar vi med vår special: operan Carmen nedkokad till tio minuter med kläder och roller och allt. Min roll är att vara Carmen! Kärlek, hat, blod... Enda gången vi inte fått översvallande reaktioner på den var väl när vi spelade för Kaxholmens Pingstförsamling

och de vred sig nervöst i bänkarna...”

Hur fortsätter man att bli inspirerad?

”Vi har tagit kvintettektioner och spelat konsert på BIBA i Karlskrona och tagit in vår chefsdirigent Hannu Koivula ett par tillfällen att leda oss. Vi är alla fem villiga att jobba och ta oss an nya utmaningar och göra nya grejer. Förra våren var vi inbjudna med kvintetten till Kina och spelade åtta konserter bland annat i det spektakulära mastodontiska ’Ägget’, National Centre for Performing Arts i Beijing.

Vi gjorde nu i jul det första samprojektet med teatern och skådespelarna i Smålands Dramatiska. Nu när vi arbetar i samma hus gjorde vi ett samarbete kring föreställning av Charles Dickens *En julsaga*. Vi var på scen med kläder och smink, spelande statister och fick lära oss 45 minuter nyskriven julmusik utantill! I förra veckan gjorde vi klart ett projekt tillsammans med kompositions- och arrangeringsklassen på musikhögskolan i Malmö. Vi haft konsert och workshop med dem och de har sedan skrivit var sitt stycke musik till oss. Det har vi sedan övat in och filat på tillsammans och det avslutades med en konsert.”

Hans-Erik Holgersson

Lennart Stevensson

Hur började du spela horn?

”Jag fick min valthornsutbildning vid musikhögskolan i Stockholm och hade under två år Wilhelm Lanzky-Otto som lärare. Efter att ha jobbat ett år i Norrköping studerade jag ytterligare ett år på musikhögskolan för Bengt Belfrage. Efter tio år som yrkesverksam studerade jag horn en termin i London för Julian Baker, dåvarande principal horn vid Covent Garden. Jag går fortfarande, då och då, till en hornist, för att få lite ’coachning’.”

Var jobbar du nu?

”Efter att ha jobbat i Norrköpings symfoniorkester, Östgötamusiken, Stockholms blåsarsymfoniker och ett år i Omnibus kammarblåsare så spelar jag sedan 1986 i Linnékvintetten (75%) och Uppsala Kammarorkester (25%). Dessa ensembler ligger under Musik i Uppland, som håller till i nybyggda Uppsala Konsert och Kongress. Brasskvintetten har funnits sedan 1984. Vår trumpetare Bengt Fagerström har varit med sedan starten.”

Hur arbetar ni i kvintetten?

”Kvintetten repeterar vanligtvis mellan kl. 10 och 15. Alla hjälps åt med att leta efter repertoar. Musik i Uppland har faktiskt

Sveriges största brassbibliotek med över 5000 titlar! Kvintetten har uruppfört ett 40-tal verk av svenska tonsättare. Självt är jag speciellt förtjust i Philip Jones engelska brasstradition.

Ibland tar vi in någon utifrån som får lyssna, då speciellt på balansen, som är väldigt svårt att avgöra där man sitter och spelar. Det kan också vara bra att någon med ’friska’ öron lyssnar och har idéer kring varför vi gör som vi gör.”

Hur ser du på hornets roll i kvintetten?

”Jag spelar på ett Dürkhorn med handhamrad klocka i guldmässing vilket jag tycker fungerar bra i en brasskvintett. Som jag ser det så är hornet länken mellan trumpetarna och trombonen. Våra trumpetare spelar på tyska trumpeter, vilka har ett lite mörkare sound. Det underlättar för mig. Som hornist i en brasskvintett krävs det styrka och uthållighet i och med att du spelar i princip hela tiden, och behöver jobba för att höras. Ett noterat p för hornet måste ofta spelas som ett mp.

Vi sitter en trumpet och ett horn på vänster sida, en trumpet och trombon på höger och tuban på kortändan. Vi hade en dansk trombonist som arbetade med oss för ett tag sedan, och han provade nya placeringar, bland annat en där hornet och tuban bytte plats, som jag tycker var väldigt lyckad.

Vi spelar mycket i kyrkor, och samarbetar mycket med kyrkokörer. I en stenkyrka är det trombon och tuba som lätt kan bli för starka, medan det i träkyrkor snarare är trumpeterna som tar över. Vi är lite slarviga med att låta någon av medlemmarna gå ut och lyssna på balansen.”

Hur utformar ni en konsert?

”För varje program är en av oss ansvarig, men alla får komma med repertoarförslag. Vi har ganska fria händer att komma på idéer till olika program och projekt. Vi gillar att spela all möjlig musik, och vi försöker variera och bredda vår repertoar hela tiden. Hela kvintetten har fått hjälp av en skådespelare i presentationsteknik, och det har varit väldigt bra. Det är en viktig del av en konsert. Till vissa konserter har vi en konferencier med oss.

Det gäller att inte stanna upp i en sådan här verksamhet, utan hela tiden söka nya, roliga utmaningar. Till exempel så kom jag,

under en utlandsturné med Omnibus kammarblåsare, i kontakt med det argentinska instrumentet bandoneon. Nu har vi inlett ett samarbete med en bandoneonspelare, som ska utmytna i en konsert tillsammans med oss i april nästa år.”

Hur fortsätter man att bli inspirerad?

”Jag har ett väldigt varierat jobb! Jag spelar allt från wienklassiska symfonier till Majas alfabetssånger med barnkörer! Jag har också ett utmanande jobb. Om jag skall spela en Mozartsymfoni med kammarorkestern, direkt efter en intensiv konsertperiod med kvintetten, så kan det låta lite brutalt! Det tar några dagar att hitta rätt slankhet.

Att gå på konserter är inspirerande. Uppsala Konsert och Kongress har ett stort utbud av konserter och evenemang som vi har fribiljetter till. Vi får också pengar från Musik i Uppland till konsertbiljetter. Jag var på Nordiska hornseminariet i Finland och fick en del av kostnaderna betalda av jobbet.”

Lisa Matsdotter Broberg

Linnékvintetten

Ny i redaktionen

Gävle har varit min hemvist i snart 23 år, men innan jag strandade här var min hornistiska bana lång och krokig. När kommunala musikskolan var i sin linda upptäckte jag att man kunde få lära sig att spela ett instrument. Jag spelade ju blockflöjt i skolan och det tyckte jag var roligt men det lät kanske inte så vackert. Så när en entusiastisk man kom och berättade att musikskolan skulle startas var vi flera som nappade. Jag ville BLÅSA. Men vad?

Första dagen på musikskolan fick jag ett konstigt instrument i händerna. Jag hade aldrig sett det förut, men det var ett valthorn. Och jag BLÅSTE och fick en vacker ton vid första försöket. Jag var såld. Vi började direkt att spela symfoniorkester. *Twinkle, twinkle little star* fyrstämigt. Vi var många som blev sålda. Så vi blev fort duktigare och redan till jul hade vi vår första konsert. Hela orkestern och mindre grupper. Jag spelade horntrio med mina stämkamrater. Efter ett par år fick jag vara med de vuxna i Kristiansund Symfoniorkester. Jag spelade min första opera – *På Sicilien* – samma vecka som jag fyllde 14. Det var då jag började fundera på en bana som musiker.

Året efter fick jag vara med på orkesterkurs på sommaren och där träffade jag Frøydis Ree Wekre och kunde ta lektioner för henne. Hon kom även som solist till Kristiansund Symfoniorkester. Under gymnasietiden funderade jag på om det ändå skulle vara för tufft att vara musiker men jag bestämde mig för att försöka. Studera till nåt annat kunde man ju göra senare. Men jag hade ju ingen musikteori eller pianospel med mig så jag fick ta ett par år att förbereda mig. Ett år på Toneheim Folkehøgskole og ett påbyggnadsår på musikgymnasiet i Oslo. Så kom jag äntligen in på Østlandets Musikkonservatorium i Oslo där Frøydis undervisade.

Efter ett år flyttade hon till USA och jag fick Kjell Erik Arnesen som jag redan hade haft på Toneheim. På Musikgymnasiet hade jag Anne Holt Hasle. Det var några fantastiska år och jag älskade att bo i Oslo. Att kunna gå på konserter, teater och konstutställningar varje dag i veckan om man ville. Jag lyckades inte landa något orkesterjobb under tiden så jag fick jobb som brasslärare på Rauma kommunale Musikksskole i Åndalsnes.

Det var ett mycket lärorikt år och jag älskade att undervisa. Speciellt om eleverna övade och gick framåt. Men jag saknade att spela och ville fortfarande försöka bli bättre så jag sökte till Folkwang Hochschule i Essen, Tyskland, där Hermann Bauman var professor, och kom in. Där kunde jag ta de två sista åren av en femårig orkesterutbildning.

Om Oslo hade varit fantastiskt så var det här himmelriket. Bara spela horn. Lektioner för Baumann, blåskvintett och orkester,

och även andra konstellationer. Klassen bestod av några unga, direkt från gymnasiet men många var redan anställda i en orkester någonstans i världen och hade tagit ett år för att förkovra sig. Kompisarna kom från Tyskland, Frankrike, Australien, Sydafrika, Kanada, Schweiz, Spanien, Korea och så Tone Reichelt och jag från Norge. Jag hade också turen att få vara med på Basel Sinfoniettas produktioner under de två åren.

Men jag började sakna Skandinavien. Min mamma kom från Köpenhamn och jag hade mina morföräldrar och många andra släktingar där så jag ville försöka ta mig in på frilansmarknaden där. Jag började med att städa på en bank på morgnarna och så fick jag några veckor i Själland Symfoniorkester. Men det var inte tillräckligt för att börja betala av studieskulden så när jag hörde om ett ledigt jobb i Marinens Musikkår i Karlskrona åkte jag dit och provspelade. Äntligen vann jag.

Jag tyckte det var spännande ett tag. Jag trivdes mycket bra i stan och med mina kollegor, men efter ett par år började jag sakna att spela symfoniorkester seriöst och provspelade lite här och var. Bland annat i Gävle där jag kom trea. Men så ville det sig så att de två före mig fick andra jobb och så kom frågan om jag ville vikariera ett år. Jag var inte sen att tacka ja. Vid nästa provspelning kom jag trea igen, men samma sak hände. De andra två fick andra jobb och så kom frågan igen. Jag fick säga upp mig i Karlskrona. Och så äntligen vid tredje provspelningen var jobbet mitt!

Eileen Thormodsen
Landsortshornist

Wien bleibt Wien

Mats A Johansson, 25 år, har valt att studera ett år som utbytesstudent i Wien.

Hej Mats!

Hej hej därhemma!

Varför har du valt att studera utomlands?

För att få komma till en ny miljö, och få nya perspektiv på musiken och livet och inte minst få lära sig spela wienerhorn.

Varför Österrike och Wien?

Huvudanledningen varför valet föll på Wien är naturligtvis mina två lärare som är helt otroliga att arbeta med. Som bonus på det så är Wien på många sätt världens kulturhuvudstad med så mycket som händer hela tiden och ett rikare musikliv än vad jag någonsin sett någon annanstans.

Hur länge har du varit där? Tänker du stanna?

Jag började vid Universität fur Musik und Darstellende kunst i oktober förra året (2011) för prof. Willibald Jonezic och Wolfgang Vladar och slutför nu mitt första ar här (samt mitt sista ar på Ackis) som utbytesstudent. Till hösten kommer jag börja som ordinarie student inom skolans diplomstudieprogram.

Hur skiljer sig utbildningen från den i Sverige?

Den största skillnaden som jag märkt på utbildningen är tiden, jag har inte en enda gång här varit med om att en lare tittat på klockan, utan man får alltid det man behöver under sina lektioner. Det är en mycket större kontinuitet i undervisningen,

både individuell och kammarmusik. Vilket gör att man kan arbeta mycket mer avslappnat, men trots det mycket effektivare. I professor Jonezics klass går det till så att man har två lektioner med honom och två lektioner med assistenten Wolfgang Vladar varje vecka och i tillägg till det lägger man mycket fokus på samspel och jag spelar två gånger i veckan med hornklassens pianist, som kommer till mina hornlektioner. Man har också i regel andra studenter som sitter och lyssnar på sina lektioner, så man vänjer sig väldigt snabbt att spela för andra personer.

Bästa minnet från din tid som student utomlands? Kanske ett dåligt minne också?

Mitt bästa minne från min första tid i Wien är helt klart när jag hörde Wiener Philharmoniker spela första gången, Beethovens 8:e symfoni och i hornsektionen spelade Wolfgang Tombock sin sista konsert som solohornist. Det var en helt magisk konsert, och förmodligen det bästa hornspel jag någonsin hört.

Saknar du Sverige då?

Efter flera ar som publikvard på Konserthuset i Stockholm, så har jag hört nästan alla konserter med Filharmonikerna sedan 2006, och det är något speciellt med den orkestern som jag verkligen kan sakna ibland, så både kollegor och naturligtvis alla vännerna hemifrån Sverige.

Något utanför skolan som varit positivt eller negativt?

Definitivt att Österrike ligger efter många andra länder och låtit bli att införa rökförbud på restauranger osv. Men det kompenseras av till exempel väldigt billig och bra kollektivtrafik.

Skulle du rekommendera andra att ta ett utbytesar?

Självklart, även om man kan bli en väldigt bra musiker av att studera vid en och samma skola hela sin utbildning så är det så mycket mer än bara det, det är ett fantastiskt äventyr man får vara med om. Allt från att lära sig ett nytt språk till alla människor man får lära känna. Men se till att resa runt och ta lektioner och hitta rätt lare. att gå för innan man åker iväg, annars finns det risk att det inte alls blir en positiv upplevelse.

Hur många år gick du i Sverige innan du åkte?

Jag gick två ar på Ackis, innan jag flyttade iväg mitt tredje ar och nu till hösten fortsätter jag här i Wien som ordinarie student.

Jonatan Olofzon

Horndag i Älvsbyn

Norrbottnens hornklubb har träffats för en horndag. Horndagen har en ganska lång tradition här i Norrbotten. Vi har haft en träff för unga hornister nästan varje år sedan 1991. Målet har varit att under trevliga former umgås med hornet och varandra. I år var det Älvsbyns tur att anordna den 16:e horndagen. Det kom hornister från Luleå, Piteå och förstås Älvsbyn.

Vi delade upp ungdomarna i tre grupper beroende på nivå, men vi spelade också tillsammans i ett större arrangemang, som var anpassat för alla, där stämmorna hade olika svårighetsgrad.

Vi träffades i EFS-kyrkan kl. 9 och fikade och lärde känna varandra lite innan vi körde igång. Till att börja med övade vi i mindre grupper en stund för att sedan innan lunchen samlas för att jobba med det gemensamma stycket.

Sedan kom det som för en del är höjdpunkten på hela dagen, nämligen att få gå till hamburgerrestaurangen för att äta en god

hamburgare (eller något annat).

Efter lunchen gick vi tillbaka till kyrkan och gick runt och försökte svara på frågorna i en tipsrunda. En del var lite kluriga för den som inte spelat så länge. Men vitsen är ju att lära sig nya saker under trevliga former.

En fråga var: Vem har skrivit 4 berömda hornkonserter. Mozart, Bellman eller Beethoven? Svaret är ju inte självklart för den som bara spelat horn knappt ett läsår.

Sedan var det i stort sett genrepet och en liten minikoncert kvar. Vi bjöd de föräldrar som kom för att hämta sina unga musikanter på ett smakprov på vad vi gjort under dagen.

Dagen avslutades med ett fika, där horneläverna i Älvsbyn hade bakat det goda

brödet. En mycket trevlig dag som säkert kommer igen, förhoppningsvis redan nästa år.

Text och bild: Börje Andersson

Christer Börlin, Jessica Hedman, Linnea Wennberg, Lisa Lundkvist, Madelene Lundberg, Martin Daniëlsson, Anna-Karin Larsson, Ester Marklund, Magnus Plumppu och Rebecka Hellgren.

